

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ПРОГРАМА
та методичні вказівки до
проходження педагогічної практики
аспірантами спеціальності
053 - «Психологія»
(доктор філософії)**

Тернопіль – 2019

Програма та методичні вказівки до проходження педагогічної практики аспірантами спеціальності 053 – «Психологія» (доктор філософії) – Тернопіль: ТНЕУ, 2019 – 23 с.

Укладач:

Фурман Анатолій Васильович – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та соціальної роботи Тернопільського національного економічного університету

Рецензенти:

Шандрук Сергій Костянтинович – професор, доктор психологічних наук, професор кафедри психології та соціальної роботи ТНЕУ;

Коротюк Зоряна Михайлівна – завідувачка навчально-методичного центру психологічної служби і соціальної роботи Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної освіти.

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні вченої ради юридичного факультету Тернопільського національного економічного університету (протокол № 1 від 27 серпня 2019 року)

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Змістові модулі	8
2. Права та обов'язки аспіранта – практиканта.....	9
3. Зміст та організація педагогічної практики.....	10
4. Завдання та зміст навчальної діяльності керівників педагогічної практики....	12
5. Вимоги до звітної документації.....	10
6. Структура звіту з педагогічної практики та рекомендації до його складання.....	12
7. Список рекомендованої літератури	15
Додатки.....	18

ВСТУП

Підготовка висококваліфікованих докторів філософії з психології передбачає закріплення набутих теоретичних знань та вдосконалення педагогічних компетентностей у процесі проходження педагогічної практики безпосередньо у навчальному процесі Тернопільського національного економічного університету. У програмі педагогічної практики аспірантів висвітлюються організаційно-методичні засади практичної професійної підготовки аспірантів. Подано необхідні матеріали для навчально-методичного забезпечення практики аспірантів з метою опанування ними знаннями, вміннями та навичками педагогічної діяльності. Педагогічна практика для є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії з психології і має на меті набуття аспірантом професійних навичок та вмінь викладача вищого навчального закладу.

Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта (але не пізніше 3 року навчання згідно з навчальним планом наукової спеціальності), затверджуються науковим керівником. В процесі педагогічної практики аспірантів здійснюється оволодіння ними сучасними методами, формами та засобами навчання, формування на їх основі одержаних у вищому навчальному закладі знань із базових психологічних дисциплін, професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Формування теоретичних знань щодо сутності, структури та форм навчального процесу підготовки фахівців з психології відбувається під час навчання в аспірантурі. Формування практичних умінь і навичок аспіранта здійснюється під час проведення лекційних, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи студентів.

Педагогічна практика проходить у межах професійно-орієнтованих дисциплін підготовки фахівців, що забезпечуються кафедрою психології та соціальної роботи ТНЕУ. Вибір дисциплін, з яких відбуватиметься педагогічна практика, здійснюється заздалегідь, відповідно до педагогічного навантаження, і узгоджено із дисциплінами, які викладає науковий керівник, або в межах тематики дисертаційної роботи аспіранта.

Метою педагогічної практики є поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного

забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного фахового напрямку та дисциплін фундаментального циклу для спеціальностей фахового напрямку «психологія».

Об'єктом педагогічної практики є навчальний процес підготовки фахівців із спеціальності «Психологія», що відбувається безпосередньо у навчальному процесі Тернопільського національного економічного університету.

Предметом педагогічної практики виступає окрема дисципліна або дисципліни загального чи професійного циклу навчального плану підготовки фахівців спеціальності «Психологія». Педагогічна практика має бути наближеною до напрямів наукових досліджень аспіранта. Під час такої практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться аспірантом при написанні дисертаційної роботи. Згідно з навчальним планом підготовки докторів філософії, педагогічна практика передбачає виконання аспірантом таких **видів робіт**:

- підготовку та проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що читаються;
- участь (разом з лектором) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності.

В результаті проходження педагогічної практики у аспірантів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача вищого навчального закладу, необхідні для забезпечення провідних аспектів педагогічної діяльності: навчальної, методичної, виховної й дослідницької роботи.

У аспірантів мають бути сформовані такі **компетентності**:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел;

- здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, дотримуватись етики, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності;
- здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психологічній науці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з психології та суміжних наук;
- здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень;
- здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності;
- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері психології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень;
- здатність виконувати базові процедури надання психологічної допомоги на рівні індивіда (клієнта), малої соціальної групи, організації з використанням традиційних та інноваційних методів і технологій професійного спілкування;
- здатність аналізувати психологічні явища з погляду фундаментальних психологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.
- здатність до креативної діяльності в науково-інноваційній сфері.

Програмними результатами проходження практики є:

- мати передові концептуальні та методологічні знання з психології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх

світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

- вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.
- формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень), наявні літературні дані.
- розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у психології та дотичних міждисциплінарних напрямках.
- здійснювати базові процедури надання психологічної допомоги на рівні індивіда (клієнта), малої соціальної групи, організації з використанням традиційних та інноваційних методів і технологій професійного спілкування.
- аналізувати, порівнювати і класифікувати різні психологічні напрями і психологічні школи.
- планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження у сфері психології з використанням інноваційних інструментів та критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
- глибоко розуміти загальні принципи та методи психологічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.

- демонструвати прихильність до норм професійної етики, академічної доброчесності, міжкультурної толерантності, професійних цінностей у науковій / практичній діяльності.

Аспірант повинен **знати**:

- основи планування освітнього процесу у вищому навчальному закладі;
- основні положення законодавства України в галузі вищої освіти, програмних документів, які стосуються навчання студентів та викладання у ВНЗ;
- сучасні підходи до формування у студентів професійної компетентності;
- інноваційні освітні технології навчання у вищих навчальних закладах;
- форми, види і способи контролю й оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей;
- основні організаційні форми реалізації освітнього процесу у вищих навчальних закладах;
- завдання і функції науково-педагогічного працівника;
- вимоги до підготовки документального супроводу викладання у ВНЗ;
- основні принципи, методи, види навчання у ВНЗ.

Аспірант повинен **вміти**:

- визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання;
- аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси для студентів вищих навчальних закладів;
- контролювати й оцінювати рівень сформованості всіх складників професійної компетентності;
- планувати й реалізовувати різні форми організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі;
- планувати (проектувати) вивчення навчальних дисциплін;
- відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу для проведення різних видів навчальних занять;
- використовувати знання про індивідуально-вікові особливості молоді при проведенні занять;
- застосовувати інноваційні методи, прийоми та засоби навчання і виховання студентів;

– підвищувати професійні вміння, вивчати передовий педагогічний досвід.

Основні завдання педагогічної практики:

– практичне застосування знань з методики і психології викладання у вищій школі;

– закріплення та поглиблення теоретичних знань аспірантів в процесі підготовки і проведення занять у вузі;

– формування професійних вмінь та навичок викладача психології вищої школи;

– збирання даних для наукового дослідження з психологічної тематики;

– включення аспірантів у навчально-виховну, методичну і наукову діяльність кафедри психології, виконання індивідуальних завдань в зазначених напрямках;

– відвідування навчальних занять, які проводяться спеціалістами-психологами, в першу чергу професорами і доцентами;

– розробка планів лекційних, семінарських занять і методичних рекомендацій до їх проведення;

– проведення самостійних лекційних, семінарських та практичних занять; самоаналіз їх ефективності з точки зору повноти засвоєних знань студентами, розвитку у них психологічного мислення і творчих здібностей;

– обмін початковим професійним досвідом з іншими аспірантами-практикантами в процесі відвідування і обговорення навчальних занять, що проводяться;

– розвиток у аспірантів навичок ведення психологічної роботи зі студентами з метою формування у них професійно важливих якостей;

– розробка актуальної науково-дослідницької вузівської тематики і оформлення її результатів у вигляді наукового повідомлення, доповіді, статті.

Місце в структурно-логічній схемі: міжпредметні зв'язки дисципліни з іншими науками дають змогу глибше пізнати психолого-педагогічні факти, явища і процеси, що є підґрунтям для ефективної освітньої діяльності викладача у вищій школі.

I. Змістові модулі:

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність аспіранта-практиканта: планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять; проведення різних видів навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі; проведення психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять; виготовлення роздавального дидактичного матеріалу; перевірка письмових робіт студентів; проведення консультацій для студентів; підготовка і проведення одного позааудиторного заходу з предмету, що викладається.

Змістовий модуль 2. Методична діяльність аспіранта-практиканта: ознайомлення аспірантів з особливостями організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі (ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо); ознайомлення з кредитно-рейтинговою організацією курсу, що доручено викладати; ознайомлення зі змістом психологічної освіти (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації); участь аспірантів у засіданнях кафедр, методичних секцій, в роботі семінарів викладачів тощо; складання робочої навчальної програми курсу, що доручено проводити (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо); відвідування та аналіз занять викладачів кафедри та аспірантів-практикантів.

Змістовий модуль 3. Виховна діяльність аспіранта-практиканта: ознайомлення з організацією виховної роботи у ВНЗ; ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи ВНЗ, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі; виконання обов'язків помічника куратора академічної групи; планування виховної роботи в академічній групі; відвідання та аналіз виховних заходів, що проводять інші аспіранти-практиканти; підготовка і проведення одного виховного заходу; психолого-педагогічне вивчення як особистості окремих студентів, так і колективу групи в цілому; складання психолого-педагогічної характеристики академічної групи.

Змістовий модуль 4. Науково-дослідна діяльність аспіранта-практиканта: виконання індивідуальних дослідницьких психолого-педагогічних завдань протягом педпрактики та складання відповідного звіту; участь у роботі методологічних семінарів кафедри.

Аспірант має навчитись:

1. Свідомо застосовувати теорію навчання, виховання у практичній діяльності викладача, усвідомлення її професійної значущості.
2. Досягти певного розвитку професійних, педагогічних навичок і вмінь.
3. Вміло здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності.

II. Права та обов'язки аспіранта-практиканта:

1. Аспірант проводить свою діяльність згідно з вимогами Статуту, правилами внутрішнього розпорядку Університету, виконує розпорядження адміністрації навчального закладу, настанови керівників педагогічної практики.

2. Аспірант - практикант має право одержувати консультації викладачів з фаху й педагогіки вищої школи, та координатора з усіх питань проведення педагогічної практики.

3. Аспірант-практикант має право користуватися бібліотекою Університету (бази педагогічної практики), навчальними кабінетами, навчальними посібниками.

4. Дозвіл на проходження педагогічної практики з фаху за місцем проживання або роботи аспірант одержує у ректора ТНЕУ.

7. Аспіранти мають право проходити педагогічну практику в інших вищих навчальних закладах України з наступним поданням звіту та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

III. Зміст та організація педагогічної практики

Для аспірантів зміст практики полягає в наступному:

- ознайомлення практиканта з основними напрямками діяльності базової кафедри, з професійними обов'язками практиканта, з робочими програмами та навчальними планами дисциплін викладання;
- складання індивідуального плану і програми роботи практиканта, які включають завдання з навчально-виховної, психолого-практичної і науково-дослідницької діяльності;
- відвідування засідань кафедри психології та соціальної роботи ТНЕУ. Відвідування лекцій, семінарських і практичних занять, що проводяться викладачами базової кафедри (1–2);
- участь в обговоренні «відкритих занять» професорів і доцентів кафедри;
- відвідування учбових занять з психології, що проводяться іншими аспірантами-практикантами (1–2) із наступним аналізом. Участь в їх обговоренні;
- підготовка планів і конспектів занять з основних психологічних курсів: «загальна психологія», «вікова психологія», «соціальна психологія», «психодіагностика» і т.п. Проведення практичних занять для студентів, які спеціалізуються по психології;
- підготовка планів і методичних розробок лекційних, семінарських (практичних) занять (1–2) для студентів-психологів і проведення цих занять;
- оформлення результатів досліджень у вигляді доповіді до теоретичного семінару чи наукової конференції, що проводяться базовою кафедрою, або у вигляді наукової статті;
- участь у підготовці кафедрою навчально-методичних посібників, контрольних і тестових завдань для студентів, що вивчають психологічні дисципліни;
- проведення індивідуальної роботи зі студентами щодо написання курсових робіт, покращення академічної успішності тощо;
- робота у бібліотеці по рекомендації студентам наукової літератури до семінарських занять та курсових робіт;
- виступ-звіт аспіранта на засіданні кафедри про результати проведення практики.

У процесі аспірантської педагогічної практики аспіранти виконують такі **завдання**:

- 1) відвідування лекцій і семінарських, практичних занять з психології з їх подальшим аналізом;

- 2) планування, підготовка та проведення лекційних, семінарських та практичних занять з психології;
- 3) відвідування засідань кафедри психології та участь в обговоренні навчально-методичних питань;
- 4) планування та проведення науково-дослідницької роботи;
- 5) участь у науково-методичних семінарах кафедри;
- 6) підготовка та подання керівникові практики звітної документації:
 - звіту про проведену роботу під час практики;
 - методичної розробки проведених семінарських та практичних занять;
 - звіту про результати виконаної науково-аспірантської роботи з відгуком наукового керівника.

IV. Завдання та зміст навчальної діяльності керівників педагогічної практики

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на керівника практики та завідувача кафедри, за якою закріплений даний аспірант. Завідувач кафедри, за якою закріплений даний аспірант, приймає участь у захисті звіту про проходження практики.

Керівники педагогічної практики забезпечують:

1. Виховання у аспірантів стійкого інтересу до професії викладача, потреби у фаховій і педагогічній самоосвіті.
2. Закріплення, поглиблення та синтезування фахових, психолого-педагогічних, методичних знань і мовних умінь у процесі розв'язання конкретних навчальних завдань.
3. Участь та ознайомлення аспіранта з сучасним станом навчально-виховної роботи у вищих навчальних закладах.
4. Вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності як викладача у вищій школі.

Керівники педагогічної практики виконують такі види діяльності:

1. Вирішують організаційні питання, пов'язані з аспірантською педагогічною практикою.
2. Надають аспірантам консультації з питань змісту і планування навчальних занять.
3. Організують та контролюють підготовку до лекційних, практичних і семінарських занять, відвідування навчальних занять і позанавчальних заходів і проводять аналіз їх із аспірантами тощо.
4. Відвідують заняття закріплених за ними практикантів та аналізують їх.

5.Проводять семінари з фахових дисциплін, на яких демонструють методичні прийоми викладання та проводять аналіз їх за участю аспірантів.

6.Перевіряють документацію, аналізують звіти практикантів.

V. Вимоги до звітної документації

При завершенні практики аспіранти звітують про її виконання та одержують диференційований залік. Звіт про проходження аспірантської педагогічної практики повинен мати відомості про виконання всіх розділів програми практики у відповідності до індивідуального плану аспіранта.

Звіт повинен бути підписаний і оцінений керівником практики. У звіті необхідно подати кількісний та якісний аналіз проведеної психологічної та науково-аспірантської роботи, участь у роботі кафедри психології.

Підведення підсумків аспірантської педагогічної практики проводиться шляхом:

1. Аналізу звітної документації аспірантів.
2. Виведення диференційованої оцінки за практику для кожного аспіранта-практиканта.

Після проходження педагогічної практики аспіранти подають такі документи:

1. Загальний звіт про проходження практики з планом проходження практики, підписаний завідуючим випусковою кафедрою, керівником практики від факультету та у разі проходження в іншому ВНЗ куратором практики з печаткою організації (див. Додаток А, Б).
2. Відгук керівника практики про проходження практики або розгорнута характеристика від куратора практики в іншому ВНЗ.
3. Витяг з протоколу засідання випускової кафедри про затвердження звіту.

VI. Структура звіту з педагогічної практики та рекомендації до його складання

Звіт повинен складатись зі вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Основна частина містить 4 розділи:

I – *знайомство з організацією освітнього процесу у вищій школі*. У розділі необхідно надати характеристику документів, якими керується кафедра в своїй поточній роботі, коротку характеристику закону про вищу освіту України;

II – *вивчення досвіду викладання викладачів факультету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін*. У розділі подати сітку

відвідування занять (Додаток В.1) та характеристику роботи викладача за критеріями:

- а) способи структурування і представлення навчального матеріалу;
- б) методи активізації навчальної діяльності;
- в) особливості професійної риторики.

III – *самостійне проведення занять практикантом*. Надати сітку проведених занять (Додаток В.2), методичну розробку проведених занять (зміст лекції, текст лекції, список використаних джерел), її презентацію в PowerPoint; рецензію – відгук на проведене заняття керівника практики; методичну розробку, що включає тестові або контрольні завдання з проведених семінарських чи практичних занять;

IV – *самоаналіз та оцінка якості проведення власного заняття та аспірантами-практикантами*. Провести тестування за методикою Леонтєва двох аспірантів (Додаток В, Таблиця В.3). Дати відповідь на запитання анкети (Додаток Г). Захист звіту з аспірантської педагогічної практики відбувається перед членами комісії, яка створюється за розпорядженням проректора з науково-педагогічної роботи. Підсумки педагогічної практики обговорюються на засіданнях кафедри психології та соціальної роботи ТНЕУ під час проміжної атестації аспірантів, а загальні підсумки – затверджуються на засіданні Вченої ради ТНЕУ.

Оцінка результатів аспірантської педагогічної практики виставляється диференційовано за чотирьохбальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Критерії оцінки:

- «відмінно» - відповідність звітної документації програмним вимогам. Психолого-педагогічна грамотність матеріалів;
- «добре» - деякі недоліки при оформленні звітної документації, хоча всі параметри звіту в наявності;
- «задовільно» - поверхове висвітлення матеріалів практики, наприклад, неглибокий аналіз отриманих матеріалів;
- «незадовільно» - фрагментарне виконання поданих матеріалів.

Результати здачі диференційованого заліку заносяться в заліково-екзаменаційну відомість.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

- 90-100 балів – відмінно (A);
- 85-89 балів – добре (B);
- 75-84 балів – добре (C);
- 65-74 балів – задовільно (D);
- 60-64 балів – задовільно (E);

35-59 балів – незадовільно з можливістю повторного складання (FX);
1-34 балів – незадовільно з обов'язковим повторним курсом (F).

VII. Список рекомендованої літератури

1. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Дніпропетровськ, 2014. – 416 с.
2. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І. В. Артёмов, І. П. Студеняк, Й. Й. Головач, А. В. Гусь. – Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. – 360 с.
3. Коваль О. Педагогіка та психологія вищої школи: навчально-методичний комплекс // Навчально-методичний посібник / [О. Є. Коваль]. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2016. – 65 с.
4. Коваль О. Методичні вказівки до практикуму з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» / Укладач Коваль О.Є. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 20 с.
5. Курс лекцій з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» / Укладач Коваль О.Є. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 85 с.
6. Методичні рекомендації для тренерів щодо розроблення та проведення тренінгів / Авторський колектив: Т. Фулей (керівник робочої групи), Н. Буруковська, Т. Будниченко, Г. Савченко. – К., 2016. – 90 с.
7. Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролка, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. – Х. : НФаУ, 2019. – 248 с.
8. Сенік А. М. Програма та методичні вказівки до проходження (педагогічної практики) аспірантами денної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» (доктор філософії) / Укладач Сенік А. М. – Тернопіль, 2019. – 24 с.
9. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. – 120 с.
10. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В.М. Кухаренко, С.М. Березенська, К.Л. Бугайчук, Н.Ю. Олійник, Т.О. Олійник, О.В. Рибалко, Н.Г. Сиротенко, А.Л. Столяревська; за ред. В.М. Кухаренка. – Харків: «Міськдрук», НТУ «ХП», 2016. – 284 с.
11. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018. – 280 с.
12. Lebrun, M. (2015). eLearning pour enseigner et apprendre, allier pédagogie et technologie. Louvain-la-Neuve, Belgium: Academia Bruylant.
13. Pedagogical Interaction in High School, the Structural and Functional Model of Pedagogical Interaction // INTERNATIONAL JOURNAL OF ENVIRONMENTAL & SCIENCE EDUCATION 2016, VOL. 11, NO. 9, 2553-2566.
14. Scott CL (2015) The futures of learning 3: what kind of pedagogies for the 21st century? UNESCO education research and foresight, Paris. [ERF Working Papers Series, No. 15]. <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002431/243126e.pdf>. Accessed 28 Sept 2016.

Титульний аркуш
Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет

ЗВІТ

з педагогічної практики аспіранта

(випускова кафедра)

(спеціальність)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Куратор практики від бази практики

(підпис)

(прізвище, ініціали)

М.П.

Керівник практики від кафедри

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Завідувач випускової кафедри

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Куратор практики від бази практики: П.І.Б.

Керівник практики від кафедри: П.І.Б.

Період проходження: день/місяць – день/місяць рік

Загальний обсяг годин:

Таблиця Б.1

План проходження практики

Зміст роботи	День				
	1	2	3	4	5
Перший тиждень					
Складання індивідуального плану проходження практики					
Знайомство з організацією освітнього процесу кафедри					
Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри та надання характеристики їх педагогічної діяльності					
Вибір теми, розробка змісту навчальних занять та його методична підготовка					
Другий тиждень					
Самостійне проведення навчальних занять					
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт аспірантів					
Третій тиждень					
Підготовка звіту про педагогічну практику					
Захист аспірантами звіту про педагогічну практику					

Додаток В**Таблиця В.1****Сітка відвіданих занять**

Дата і час проведення	Академічна група	Тема заняття	Вид заняття

Таблиця В.2**Сітка проведених занять**

Дата і час проведення	Академічна група	Тема заняття	Вид заняття

Таблиця В.3**Оцінка роботи аспірантів за Леонтєвим**

№	Негативні особливості діяльності викладача								Позитивні особливості діяльності викладача
		1	2	3	4	5	6	7	
1.	Просто називає тему, не намагається зацікавити слухачів								Зацікавлює, вміло роз'яснює цілі і завдання заняття
2.	Не стежить за ходом обговорення, допускає багатослівність відхилення від теми								Не допускає багатослів'я і відхилення від теми
3.	Не вміє перебивати повтори у відповідях слухачів								Присікає вже загальне повторення вже сказаного
4.	Не підводить проміжних								Кожен етап заняття

	підсумків в ході заняття								завершує висновком
5.	Неповно підводить заключний підсумок, не порівнює його з поставленою метою (або підсумок відсутній)								Підводить заключний підсумок, порівнюючи його з поставленою метою
6.	Занадто рано перериває відповідь, не вміє уважно слухати відповідального								Вміє уважно слухати, не перериваючи передчасно
7.	Не достатньо активізує пасивних слухачів								Активізує пасивних слухачів, використовуючи прийоми як зовнішньої, так і внутрішньої мотивації
8.	Не вміє попереджати та вирішувати конфлікти								Вміє попереджати та вирішувати конфлікти
9.	Не залучає всіх слухачів у спілкування і діяльність								Залучає всіх слухачів у спілкування і діяльність
10.	Не вміє створити ділову атмосферу								Може забезпечити ділову обстановку
11.	Багато говорить сам, мало запитує і слухає								З'ясовує думки слухачів, сам говорить мало, але по суті
12.	Грубий, не тактовний, не чемний								Ввічливий, коректний, делікатний

Шановні аспіранти!

Запрошуємо Вас взяти участь в опитуванні щодо рівня Вашої задоволеності організацією та процедурою проходження педагогічної практики. Оберіть, будь ласка, варіант відповіді, який найбільше відображає Вашу точку зору. Анкета анонімна. Усі результати будуть подаватися лише в узагальненому вигляді. Дякуємо за співпрацю!

АНКЕТА

1. Наскільки відповідають результати аспірантської педагогічної практики Вашим очікуванням?

1. повністю відповідають;
2. більшим чином відповідають;
3. важко сказати;
4. більшим чином не відповідають;
5. повністю не відповідають.

2. Які педагогічні навички Вам у першу чергу вдалося розвинути та удосконалити під час проходження практики? (оберіть не більше 3-х варіантів)

1. підготовка та проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
2. підготовка навчально-методичного забезпечення проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
3. розробка завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що викладаються;
4. підготовка навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
5. підготовка навчально-методичного забезпечення проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що читаються;
6. проведення заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності.

3. Які труднощі Ви відчували у своїй педагогічній роботі під час практики? (оберіть не більше 3-х варіантів)

1. відбір навчального матеріалу;
2. вибір методів і прийомів навчання і виховання;
3. активізація навчально-пізнавальної діяльності;
4. організація навчальної дисципліни та підтримка уваги на занятті;
5. створення у студентів мотивації до навчання;
6. використання активних методів і прийомів навчання;
7. створення проблемної ситуації на занятті;
8. реалізація дослідницького методу навчання;
9. встановлення ділових контактів із викладачами ЗВО;
10. жодних труднощів не виникало
11. інше _____.

4. Чи вдалося Вам у процесі педагогічної практики повноцінно реалізувати на занятті ефективні методики або технології навчання і виховання?

1. повністю вдалося
2. частково вдалося
3. зовсім не вдалося

5. Чи стануть в нагоді вміння та навички, отримані в процесі аспірантської педагогічної практики у Вашій подальшій роботі?

1. так
2. ні
3. важко сказати

6. Оцініть наскільки Ви задоволені рівнем взаємодії з керівником педагогічної практики?

1. відмінно;
2. добре;
3. задовільно;
4. незадовільно.

7. Чи достатньо детально описані у нормативних документах (програмі, методичних рекомендаціях тощо) інструктивні матеріали щодо проходження педагогічної практики?

1. повністю достатньо;
2. достатньо;
3. важко сказати;
4. недостатньо;
5. повністю недостатньо.

8. Чи виникали у Вас труднощі при оформленні щоденника та звіту з педагогічної практики?

1. зовсім не виникали;
2. частково виникали;
3. часто виникали.

9. Наскільки є прозорими процедури та зрозумілими вимоги щодо організації та проведення захисту результатів педагогічної практики?

1. повністю прозорі та зрозумілі;
2. частково прозорі та зрозумілі;
3. непрозорі та незрозумілі.

10. Наскільки зручним для вас був графік проходження педагогічної практики?

1. дуже зручний;
2. переважно зручний;
3. важко сказати;
4. переважно незручний;
5. дуже незручний.

